

Чарлс Дарвин и произходът на видовете

Новини | Наука | на 13.02.2023 06:00 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото Чарлз Дарвин имаше рожден ден точно вчера, в неделя!

Днес искаме да ти разкажем за един човек, който е постигнал нещо изключително трудно - променил е мисленето на хората.

Става въпрос за Чарлс Дарвин, който имаше рожден ден точно вчера, на 12 февруари. Той е човекът, който най-убедително доказал как и защо животните и хората са такива, каквито са днес.

Това е теорията за еволюцията чрез естествен подбор - идеята, че животните и хората не са се появили изведнъж такива, каквито са днес, а са се променяли малко по малко в продължение на хиляди, милиони години.

И преди него имало учени, които подозирали нещо такова. Те обаче разбирали еволюцията малко по-иначе. Ламарк например смятал, че ако някое животно промени вида си (например жираф да си удължи врата, за да стигне по-високи листа), това ще се предаде на неговите деца. Но не става така!

Чарлс Дарвин доказал, че това става по друг начин. За удобство ще говорим пак за жирафи, въпреки че той използвал други животни. Да речем, че се раждат много малки жирафчета. Те няма как да са все еднакви, нали? На някои вратовете са по-дълги, на други - по-къси. Когато порастват, тези с по-дългите вратове стигат до повече листа, хранят се повече, стават по-силни, по-лесно си намират партньор и си имат деца. Тези с късите вратове по-често остават бездетни. Така повече от следващото поколение жирафчета ще приличат на дълговратите си родители. И дългите вратове ще се срещат все по-често. В други случаи пък случайното предимство може да помогне да се избягват хищници и т.н.

Така по естествен начин се получават определени качества - дългият врат при жирафа, хоботът при слона, бързината на гепарда и т.н.

Това се нарича "естествен подбор".

А има ли "изкуствен подбор"? Има! Това е, когато хората нарочно събират в двойка животни с определени качества, за да получат бебета с още по-силни такива качества... така например са се получили безбройните породи кучета, които не се срещат в този си вид в природата. Иначе как дакелът, мопсът и далматинецът ще се получат от общ пращядо вълк?

Чарлс Дарвин не стигнал до своята теория отведнъж. Тя била резултат от много работа, от истинска страст към природата и от неуморимото му желание да я изследва. То го отвело например на борда на кораба "Бигъл". С него Дарвин тръгнал на пътешествие, което продължило цели две години. През цялото време той си водил дневник. Обикаляли много южни страни (и острови), понеже срещали какви ли не необикновени животни, и намирали странни вкаменелости. По едно време стигнали до островите Галапагос. Там имало животни, които не се срещали никъде другаде! Чарлз започнал да си задава въпроси.

Когато пътешествието приключило, той събрал впечатленията си в книга, която станала много популярна. Но въпросите си останали.

Именно докато размишлявал по тях, Чарлз стигнал до теорията за еволюция чрез естествен подбор. И... в крайна сметка написал книга и за нея!

Книгата се казвала "Произход на видовете". Чарлс описал идеята си с обикновени думи, така че всеки да го разбере. В първата част обяснявал теорията си, а във втората прилагал доказателствата.

"Произход на видовете" се разпродава мигновено. Книгата имала огромен успех!

Но... хората не си променили мнението толкова лесно. За мнозина идеите на Дарвин били ужасяващи! Ако животните са станали такива, каквито са, благодарение на еволюцията... значи те не са създадени от Бог, както пише в Библията? Това звучало като светотатство. Нещо по-лошо - излизало, че човекът също е животно и... е еволюирал от нещо подобно на маймуна! За много от съвременниците на Дарвин това звучало направо като обида. Дотогава било прието да се смята, че човекът е нещо мноооого по-висше!

Доказателствата обаче били доказателства. Другите учени все повече възприемали идеята на Дарвин, защото тя обяснявала много неща и била логично доказана. Постепенно хората по целия свят започнали да я приемат за научна истина. Настъпило нещо небивало - променило се мисленето на човека за собственото му минало!

Днес разбираме много по-подробно и точно как именно различните качества могат да се предават по наследство. Разбираме толкова добре този процес, че дори можем да му влияем! Но постижението на Дарвин - да накара хората да мислят различно - не е нещо, което се случва всеки ден.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/2789-charlz-darvin-i-proizhodat-na-vidovete](http://book/2789-charlz-darvin-i-proizhodat-na-vidovete)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

